

Vastaanottajat:

- Lappeenrannan kaupunki / kirjaamo@lappeenranta.fi
- Tuomo Sallinen, II kaupunginsihteerin, apulaiskaupunginjohtaja 1.7.2022 alkaen
- Jukka-Pekka Lähti, hallintojohtaja
- Sari Räättäri, puheenjohtaja, keskusvaalilautakunta
- Ulla Sipari-Hyöppinen, varapuheenjohtaja, keskusvaalilautakunta
- Osmo Juvonen, jäsen, keskusvaalilautakunta
- Hannu Talonpoika, jäsen, keskusvaalilautakunta
- Kirsi Ripatti, jäsen, keskusvaalilautakunta

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvosto esittää Lappeenrannan kaupungille ja sen keskusvaalilautakunnalle palvelusilmukoiden hankintaa seuraaviin vaaleihin

Seuraavat vaalit, eduskuntavaalit, pidetään maaliskuussa 2023.

Taustaa aloitteelle

Suomessa on noin 800.000 henkilöä, joilla on jonkinasteinen kuulonalenema. Heistä yli 100.000 henkilöä käyttää kuulokojetta ja/tai sisäkorvaistutetta. Lähde: <https://www.kuuloliitto.fi/>

Induktiosilmukkaa on käytetty äänensiirtoon jo useita vuosikymmeniä. Ensimmäinen patentoitu induktiosilmukkaan perustuva äänensiirtojärjestelmä keksittiin vuonna 1937. Tekniikan kehittyessä viime aikoina yhä kiihtyvään tahtiin myös induktiosilmukkaratkaisuissa käytetty tekniikka on kehittynyt ja nykyaikaisilla komponenteilla toteutettuna saadaan erittäin loistava äänenlaatu sekä tasainen kuuluvuus koko alueelle. Ainoana standardisoituna äänensiirtomenetelmänä induktiosilmukan tulisi olla ensisijainen ratkaisu lähdettäessä suunnittelemaan äänensiirtoa.

Induktiosilmukka on kuulokojetta käyttävän lisäapuväline, joka siirtää äänen silmukassa syntyvän magneettikentän välityksellä langattomasti suoraan kuulolaitteen puhelinkelaan, ja sitä voidaan kuunnella kuulokojeen T-ohjelmalla. Silmukkaa käytettäessä kuulokojeen oma mikrofoni kytkeytyy pois, jolloin tilassa olevat häiriöäänet eivät häiritse kuuntelua. Ääni siirtyy puhtaasti ilman häiriöitä ja sopivalla voimakkuudella, jolloin kuulokojeen käyttäjän on sitä helppo seurata.

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvosto kannustaa Lappeenrannan kaupunkia olemaan edelläkävijä esteettömyyden sekä myös saavutettavuuden kannalta, toteuttamalla aloitteessa esitetyn hankinnan.

Julkiset tilat voivat olla kuulovammaiselle täynnä näkymättömiä kynnyksiä kokea ja osallistua. Lappeenrannan kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutussuunnitelmassa on todettu seuraavasti; Lappeenranta haluaa edelleen olla Suomen kuntakentällä yksi johtavista kaupungeista osallisuuden, vuorovaikutuksen ja vaikuttamisen toteuttamisessa ja sen edelleen kehittämisessä.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja Rakennusasetus (RakA/1994) velvoittavat rakentamaan julkiset tilat kuuntelun kannalta esteettömiksi, äänestyspaikat ovat julkisia tiloja.

Vammaisneuvosto

PL 11, 53101 Lappeenranta | Villimiehenkatu 1 | puh. 05 6161

kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

Vammaisneuvosto esittää Lappeenrannan kaupungille ja sen keskusvaalilautakunnalle palvelusilmukoiden hankintaa seuraaviin vaaleihin, jokaiseen ennakoäänestyspaikkaan.

Lappeenrannassa toteutetuissa vaaleissa on ”perinteisesti” ollut 11 ennakoäänestyspaikkaa: Kaupungintalon ennakoäänestyspaikka (esteetön), Pääkirjasto (saavutettava), Sammonlahden kirjasto, (saavutettava), Lauritsalan uimahalli (esteetön), Ylämaan kirjasto, (esteetön), Joutsenon kirjasto (esteetön), Citymarket (esteetön), Ylioppilastalo (saavutettava), Voisalmen kirjasto (saavutettava), Korvenkylän kirjasto (saavutettava) ja Prisma (esteetön).

Ennakoäänestyspaikat ovat joko fyysisesti esteettömiä tai fyysisesti saavutettavia, mutta mitkään niistä eivät ole kuulovammaisille esteettömiä tai edes saavutettavia, millään äänestyspaikalla ei ole mahdollisuutta induktiosilmukan käyttöön.

Fyysisen esteettömyyden ja fyysisen saavutettavuuden ja viimeisenä parina vuotena Koronan takia, kaupunki on innostanut ja kannustanut asukkaitaan äänestämään ennakoäänestys aikana.

Lappeenrannan äänestysluvut ovat jo vuosien ajan olleet alle Suomen keskitason:

Aluevaalit 2022	Lappeenrannan äänestys % 43,9	Koko Suomen äänestys % 47,5
Kuntavaalit 2021	Lappeenrannan äänestys % 49,4	Koko Suomen äänestys % 55,1
EU-vaalit 2019	Lappeenrannan äänestys % 36,3	Koko Suomen äänestys % 42,7
Eduskuntavaalit 2019	Lappeenrannan äänestys % 67,7	Koko Suomen äänestys % 72,1
Presidentinvaalit 2018	Lappeenrannan äänestys % 67,9	Koko Suomen äänestys % 69,9
Kuntavaalit 2017	Lappeenrannan äänestys % 54,4	Koko Suomen äänestys % 58,9

Kuten äänestysluvut osoittavat, niin toimenpiteitä on tehtävä Lappeenrannan äänestysaktiivisuuden parantamiseksi.

Tämän aloitteen toteuttaminen mahdollistaa kuulovammaisten äänestysaktiivointia, se madalluttaa kuulovammaisen kynnystä lähteä äänestämään, kun on varmuus siitä, että kuulee kaiken sen mitä pitääkin ja sitä kautta osaa toimia oikein julkisella paikalla, tuntematta häpeän tai nolouden tunnetta.

Ennen kaikkea aloitteen toteuttaminen osoittaa kaikille lappeenrantalaisille ja muulle Suomen kuntakentälle Lappeenrannan kaupungin vahvan tahtotilan esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseen ja kuka tietää, vaikka saisi passiivisia ns. terveitäkin asukkaita äänestysuurnille.

Millaisesta tuotteesta on kysymys?

Palvelusilmukka eli Induktiosilmukka voi olla myös kannettava, yleensä salkkuun pakattu järjestelmä, joka sisältää kelattavan silmukkajohdon, induktiosilmukka-vahvistimen ja mikrofonin tai useampia. Laitetta käytettäessä kelalla oleva silmukkajohto levitetään kuuntelualueen ympärille.

Palvelutiskeillä / äänestyspaikoilla voidaan käyttää yhden palvelupisteen kattavaa pienoissilmukkaa. Palvelusilmukka voi olla joko kiinteästi asennettu tai siirrettävä, myös levymallinen. Kannettavan palvelusilmukkalaitteen hinta on noin 500 eur.

Esimerkkinä: <https://www.finfonic.fi/product/loophear-102v2-palvelutiskisilmukka-kuulokkeella/>

Hankinnan muut käyttömahdollisuudet

Kannettavia palvelusilmukoita voidaan tietysti käyttää myös varsinaisena äänestyspäivänä. Koska varsinaisen äänestyspäivän äänestyspaikkoja on enemmän kuin ennakoöänestyspaikkoja, voidaan jakaminen tehdä kunkin äänestysalueen äänestysaktiivisuuden mukaan, kuitenkin huomioiden kaupungin reuna-alueet myös.

Kannettavien palvelusilmukoiden käyttöä ei luonnollisestikaan pidä rajata pelkästään vaali-toimintoihin, vaan niitä voi ja tulisi käyttää hyödyksi kaikissa arkielämän tilanteissa kaupungin palveluissa ja tapahtumissa. Tämän linkin kautta voidaan tutustua ohjeistukseen ”Esteettömän tilaisuuden järjestäminen kuulovammaiselle” <https://bit.ly/3mxu5HY>

Ohjeistusta äänestyspaikoille, joilla ei ole kannettavaa palvelusilmukkaa

Jos kaikille varsinaisen äänestyspäivän paikoille ei ole mahdollista saada kannettavaa palvelusilmukkaa, voidaan kuulovammaisen äänestystilanne hoitaa myös kirjoitetuin kysymyksin.

Kun äänestysvirkaillija huomaa asioivansa kuulovammaisen kanssa, näyttää hän kuulovammaiselle äänestäjälle tietyt asiaankuuluvat kysymykset valmiiksi kirjoitetulle lapulle; isolla ja näkyvällä fontilla kirjoitettuna esimerkiksi ”Saanko teidän henkilöllisyystodistuksenne?”. Näin kaikki vaiheet ohjeistettuna, mitä tulee näyttää ja mihin mennä seuraavaksi, niin ei tule väärinymmärryksiä kummallekaan osapuolelle.

Koronan aikaan äänestäminen oli erityisen hankalaa kuulovammaiselle, koska useat vaalivirkaillijat käyttivät suun peittävää maskia läpinäkyvän visiirin sijasta. Osa kuulovammaisista osaa myös huulilta lukemista. Jatkossa jos tulee vielä tämän tyyppisiä pandemioita rajoitteita, olisi hyvä velvoittaa vaalivirkaillijalle läpinäkyvän visiirin käyttöä ensisijaisena suojauksena.

Myös toisen ison aistivammaryhmän huomioon ottaminen vaaleissa

Vammaisneuvosto on tuonut tämän aloitteen kautta kuulovammaisen huomioon ottamisen etenkin vaaliaikana. Myös toinen iso aistivammaryhmä tulisi ottaa huomioon vaaleissa, nimittäin näkövammaiset. Lappeenrannan kaupungin äänestyspaikoilla ei ole ollut saatavilla pistekirjoituksella saatavaa äänestysluetteloita. Olisi hienoa, jos seuraavissa vaaleissa, jokaisella äänestyspaikalla olisi ainakin yhdessä äänestyskopissa äänestysluettelo pistekirjoituksella.

Toinen saavutettava keino on myös ääniluettelo eli kaupungin nettisivuilla olisi äänite, jossa kerrotaan ehdokkaan nimi, äänestysnumero ja puolue. Näin mahdollistetaan näkövammaiselle mahdollisuus tutustua etukäteen äänestysluetteluihin.

Pyydämme Lappeenrannan kaupunkia huomioimaan tämän aloitteen ja aikataulun tuleviin vaaleihin nähden ja tekemään mahdollisen aloitteen esittämät laitehankinnat hyvissä ajoin, jotta ne olisivat hyötykäytössä keväällä maaliskuussa 2023 eduskuntavaalien aikaan.

Lappeenrannassa 15.6.2022

Jaana Kauppinen

Jaana Kauppinen

puheenjohtaja

Lappeenrannan vammaisneuvosto

Pekka Tikka

Pekka Tikka

vammaisneuvoston ja esteettömyystyöryhmän jäsen

Etelä-Saimaan Kuulo ry